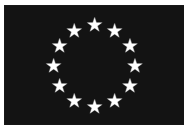

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

16.2.2005

B6-0094/2005

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suulise vastuse saamiseks esitatud küsimuste B6-0026/2004 ja B6-0025/2004 alusel

vastavalt kodukorra artikli 108 lõikele 5

Esitaja: Anders Samuelsen

välisasjade komisjoni nimel

Piirkondliku integratsiooni olukord Lääne-Balkani riikides

Euroopa Parlamendi resolutsioon piirkondliku integratsiooni olukorra kohta Lääne-Balkani riikides

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Komisjoni aastaaruandeid Kagu-Euroopa stabiliseerimis- ja assotsieerumisprotsessi (SAP) kohta ;
 - võttes arvesse eelnevaid resolutsioone Kagu-Euroopa riikide ning stabiliseerimis- ja assotsieerumisprotsessi kohta, eriti aga 20. novembri 2003. a resolutsiooni;
 - võttes arvesse Horvaatia peaministri ajaloolist visiiti Serbia ja Montenegrosse 15. novembril 2004. aastal ning seose sellega ühisdeklaratsiooni allkirjastamist, mis rõhutab mõlema riigi pühendumist Euroopa Liiduga ühinemisel ja soovi lahendada selliseid päevakajalisi teemasid nagu vähemuste kaitse, Serbia põgenike tagasipöördumine Horvaatiasse ning sõjas kaduma jäänud horvaatide asukoht;
 - võttes arvesse välisasjade komisjoni raportit Euroopa Ülesehitusameti volituste pikendamise kohta (A6-0031/2004)¹ ning suuliselt vastataवाद küsimusi, mis esitati nõukogule (B6-0026/04) ja Euroopa Komisjonile (B6-0025/04);
 - võttes arvesse kodukorra artikli 108 lõiget 5;
- A. arvestades, et Euroopa Liit algatas 1999. aastal stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi (SAP) Lääne-Balkani riikides (Albaanias, Bosnia ja Hertsegoviinas, Horvaatias, Serbia ja Montenegros ning endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis), mis on tema põhiline panus stabiilsuspakti, millega kehtestati strateegilised raamistikud nimetatud riikide ja ELi suhetele ning millega loodi uued lepingulised suhted (stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingud) ning abiprogramm (CARDS);
- B. arvestades, et kahepoolsed suhted täiendavad mitmepoolset raamistikku, milles arendatakse piirkondlikku koostööd ja heanaaberlikke suhteid kui konkreetse liikmelisuse perspektiivi eeltingimusi;
- C. arvestades, et Feira ja Nice'i Euroopa Ülemkogud (2000. aasta juunis ja detsembris) tunnistasid selgesõnaliselt stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevate riikide Euroopa Liiduga liitumise soovi ning nende sobivust ELi kandidaatriikideks;
- D. arvestades, et nimetatud riikides on tehtud edusamme, kuid arvestades, et ees seisab veel palju tööd, et läbida üleminekuperiood ja muutuda toimiva demokraatia ja turumajandusega riikideks ning arendada tihedamaid suhteid Euroopa Liiduga; arvestades, et kuna nende Euroopa-kutsumus on vaieldamatu, siis sõltub edasine areng

¹ P6_TA-PROV(2004)0056

nimetatud suunas lõppkokkuvõttes üksikute riikide võimest teha märkimisväärseid edusamme;

- E. arvestades, et Serbia ja Montenegro liit, mis loodi ELi algatusel, et aidata kaasa demokraatlike ja majanduslike reformide läbiviimisele ning kiirendada integratsiooni ELiga, ei vasta hetkel ootustele;
 - F. arvestades, et ELi tegevuse eesmärgiks peab olema demokraatliku Kosovo loomine mitte ainult etnilise enamuse, vaid kõikide seal elavate etniliste rühmade jaoks, ning arvestades, et praegune ja tulevane abi peavad põhinema sellistel põhimõtetel; arvestades, et nimetatud püüdluse tulemused ei ole rahuldavad;
 - G. arvestades, et olukord Kosovos ning seal veel viibivate serbia ja mittealbaanlaste kogukondade julgeoleku puudumine, eriti pärast etnilise vägivalga puhkemist 2004. aasta märtsis, mõjuvad halvasti ka olukorrale Serbias;
 - G. arvestades, et ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni nr 1244 sätteid pagulaste tagasipöördumise kohta oma kodudesse Kosovos ei ole alati täidetud;
 - H. arvestades, et suur osa Serbia ja Horvaatia ümberasustatud isikutest kujutavad endast täiendavat finantskoormust mõlema riigi jaoks;
 - I. arvestades, et riigile sarnanevate üksuste olemasolu ja nende püsiv määratlemata staatus aitavad kaasa riigi ebastabiilsusele;
 - J. arvestades, et Daytoni kokkulepetest tulenev praegune institutsiooniline raamistik õhnestab Bosnia ja Hertsegoviina elujõulisust ja on takistuseks Euroopa integratsioonile;
 - K. arvestades, et endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis 7. novembril toimunud rahvahääletuse läbikukkumine on vabastanud tee Ohridi lepingu täielikule rakendamisele ja kiirendanud Euroopa integratsiooni käiku;
 - L. arvestades, et eelseisvat liitumisläbirääkimiste alustamist Horvaatiaga tuleks vaadelda positiivse signaalina, mis saadetakse kõikidele piirkonna riikidele nende Euroopaväljavaate osas;
1. rõhutab, et vastavalt 2003. aasta detsembris vastu võetud Euroopa julgeolekustrateegiale on Lääne-Balkani piirkond ELile kõige prioriteetsem ja et mainitud piirkonna tulevik on kindlasti seotud eurointegratsiooniga, kuid, sõltub väga suures osas piirkonna riikidest enestest;
 2. märgib, et eurointegratsiooni poliitiline heakskiit ning tehniliste vahendite alaste teadmiste omandamine on olulised, kuid et asjakohaseid institutsioone, eriti valitud organeid (piirkonna riikides) tuleb tõhustada ning tunnustab, et see nõuab märkimisväärseid täiendavaid rahalisi ressursse;
 3. tunneb tõsist muret piirkonna majandusliku ja sotsiaalse olukorra üle; rõhutab, et selle olulise küsimuse lahendamine oleks üks peamisi võtmeid nimetatud riikide stabiilseks

arenguks; kutsub valitsusi ja ELi üles muutma sotsiaalset ja majanduslikku arengut esmatähtsaks;

4. tuletab meelde, et 2002. aasta juulis toimunud Bosnia ja Hertsegoviina, Horvaatia ning Serbia ja Montenegro riigipeade tippkohtumisel võeti vastu ühisdeklaratsioon Daytoni leppe kohaldamiseks, millega tagatakse piiride muutumatus, soodustatakse põgenike tagasipöördumist ja eurointegratsioonialast koostööd;
5. tervitab vähemuste kaitset käsitlevat kahepoolset kokkulepet, mis sõlmiti 15. novembril 2004. aastal Horvaatia ning Serbia ja Montenegro Liitriigi vahel ja millega märgitakse ära poolte valmisolek tunnustada rahvusvähemusi kui ühiskonda rikastavat vara;

Bosnia ja Hertsegoviina

6. märgib, et üheksa aastat pärast Daytoni lepingu allkirjastamist on lahendamata olulised poliitilised probleemid, riik on sügavalt lõhenenud ja poliitiline stabiilsus on haavatav; leiab, et hädasti on vaja uusi poliitilisi algatusi, mis põhinevad kolme seal naabritena ja jätkuvalt rahu elava rahva isiklikul osalusel;
7. juhib tähelepanu prioriteetidele, millega tuleb veel tegeleda: piiramatu koostöö EJRKga (Jugoslaavia asjade rahvusvaheline kriminaalkohus), julgeolekuküsimused, institutsioonide loomine, infrastruktuurid, energia; tervitab ELi otsust võtta SFORilt üle rahukaitseoperatsioonid, mida hetkel juhatab NATO ja kelle volitused lõppevad 2. detsembril 2004. aastal, ning rõhutab seoses sellega ELi siinse suurima sõjalise missiooni suurt tähtsust, mis võimaldab ELil olla Bosnias esiplaanil; võtab teatavaks, et seoses sellega saab EL põhiliseks rahvusvaheliseks tegutsejaks Bosnias, kelle käsutuses ei ole ainult sõjalised vahendid, vaid ka tsiviilvahendid nagu toetused, kaubandus ja poliitiline dialoog; juhib tähelepanu osade poliitiliste jõudude vastuolulisusele Bosnia ja Hertsegoviinas, mis avalikult toetavad Euroopa integratsiooni, kuid takistavad riigi toimimiseks vajaminevaid reforme;
8. tervitab tõsiasja, et EL on seoses Bosnia ja Hertsegoviina stabiilsusega valmis enda peale võtma rohkem kohustusi kui minevikus; märgib, et ELi suurim sõjaline missioon Althea täiendab ELi politseimissiooni Bosnias ja Hertsegoviinas; seetõttu rõhutab, et NATO juhitud rahutagamisoperatsiooni SFOR ülevõtmine 2004. aasta detsembris on suurim võimalus edasiseks arenguks kümme aastat pärast Daytonit; arvestab nii sõjaväe kui ka politsei komponentide kaasamist; kutsub nõukogu üles tagama suurim koordineeritus arvukate poolte vahel ja tagama, et Euroopa Parlament on hästi informeeritud ning talle on antud ALTHEA kohta konkreetset teavet;
9. tervitab hiljutist eurointegratsiooni direktoraadi loomist Bosnia ja Hertsegoviina valitsuse juurde; tunnustab toimunud positiivset arengut; kordab, et ametivõimud peavad jätkama reforme ning pöörama tähelepanu prioriteetsetele teemadele nagu korrupsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus, jätkuvalt vabaduses viibivate sõjakurjategijate tabamine, rasket majanduskriisist välja tulemine, haldusaparaadi toimimise kulude alandamine ning üldise haldusvõime tõstmine;
10. avaldab kahetsust 2003. aasta juunis jõustunud Ameerika Ühendriikide otsuse üle, millega antakse USA kodanikele Bosnias kohtulik puutumatus Haagis asuva

rahvusvahelise kriminaalkohtu ees pärast selle otsuse ratifitseerimist Bosnia ja Hertsegoviina parlamendi poolt;

11. julgustab Bosnia ametivõime, eriti Serblaste Vabariigi valitsust, tegema igakülgset koostööd endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga sõjakuritegudes süüdistatavate isikute jälitamisel ja toetab sellisel juhul tulevast kutse esitamist Bosniale osalemiseks programmis "Partnerlus rahu nimel"; rõhutab, et kõige tõsisemaks teemaks jääb süüdistatavate sõjakurjategijate jätkuv karistamatus ja nende väljaandmise probleem, mis takistab lepitust ja usalduse tekkimist erinevate rahvuste vahel; kutsub üles Bosnia ja Hertsegoviina kõikide haldustasandite ametivõime, kodanikuühiskonda, õigeusu kirikut ja kõiki teisi vastutavaid isikuid andma oma parimat Karadziki ja Mladici tribunali ette toomisel; tervitab seoses sellega Serblaste Vabariigi politsei poolt kaheksa isiku hiljutisi arreteerimisi kohalike sõjakuritegude vangistuskäsu peale ja nõukogu otsust külmutada paljude süüdistatavate sõjakurjategijate varad;
12. tõdeb, et ikka veel on vaja kõrge esindaja bürood (OHR) Bosnia ja Hertsegoviinas; nõuab suuremat läbipaistvust ja selle tegevuste ja otsuste üle (Euroopa) parlamentaarset järelevalvet, eriti selle tegevuse Bosnia ja Hertsegoviina ametiasutustele kavandatud järkjärgulise üleandmise üle;
13. tunneb tõsist muret ÜRO keskkonnaprogrammi (UNEP) teadlaste avastustest Bosnia ja Hertsegoviina mõnedest osadest võetud vee- ja pinnaseproovide ammendunud uraaniga saastamise kohta; tunneb muret meetmete puudumise üle ÜRO keskkonnaprogrammi soovitude osas saastunud alade saastest vabastamiseks;
14. tervitab Bosnia ja Hertsegoviina, Horvaatia, endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ja Serbia ja Montenegro elektrigeneraatorite taasühendamist Lääne-Euroopa ühendenergiasüsteemiga (UCTE), mis katkestati 1991. aastal; usub, et varem föderatsiooni ja Serblaste Vabariigi üksusteks jagatud Bosnia turu taasühendamine annab tõuke Bosnia majanduse taastumisele;

Serbia ja Montenegro

15. osutab sellele, et järgnevad kaks aastat on kriitilised Serbia ja Montenegro liitriigile, kuna vastastikku rahuldava lahenduse leidmine on võtmetegur piirkonna kui terviku stabiilsuse jaoks; kordab, et EL peaks olema valmis abistama Serbiat ja Montenegrot püsiva korra väljatöötamisel, samal ajal võttes neutraalse seisukoha nimetatud suhte täpsema ülesehituse suhtes;
16. kahetseb, et ikka puudub koostöö Serbia ja Montenegro ning EJRK vahel, ja pöördub ametiasutuste poole, et teha edasisi samme sõjaväe- ja politseireformi osas, pöörates erilist tähelepanu salapolitseile;
17. tuletab Serbia ja Montenegro valitsusele meelde, et põhiõiguste ja -vabaduste, kaasa arvatud etniliste ja rahvusvähemuste austamine on üks Kopenhaageni kriteeriumidest ning eeldus edasiseks osalemiseks stabilisatsiooni- ja assotsiatsiooniprotsessis (SAP), mis võib lõpuks viia ELi liikmeks saamiseni;

18. mõonab, et tulevastel otsustel Kosovo staatuse üle on poliitiline mõju Serbiale, ning kutsub seetõttu Belgradi ja Pristinat üles alustama koostööalast dialoogi ning leidma konstruktiivset lahendust Kosovo tulevikule;
19. kutsub Euroopa Komisjoni üles kiirendama ja lõpule viima teostatavusuuringute alast tööd eesmärgiga alustada võimalikult kiiresti läbirääkimisi stabiliseerimislepingu ja Euroopa Liiduga assotsieerumislepingu sõlmimiseks;
20. võtab teatavaks hiljuti (23. oktoobril) toimunud valimiste tulemused, kuid avaldab kahetsust madala osaluse ja Kosovo serbia vähemuse ulatusliku boikoti üle, mis toob esile territooriumil jätkuvalt valitsevad sügavad lõhed;
21. on teadlik, et standardite rakendamise ülevaatamine toimub 2005. aasta keskel, pidades silmas Kosovo edasist staatust puudutavate läbirääkimiste võimalikku alustamist;
22. nõuab aga ametiasutuste otsustavate meetmete rakendamist Kosovos, et suurendada Kosovo elanike julgeolekut;
23. tunnistas stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi järelevalve tähtsust, mis võimaldab toetada Kosovot ELi õigusaktidele vastavate struktuurireformide teostamisel;
24. osutab sellele, et rohkem kui viis aastat pärast konflikti on peaaegu 3500 kosovolase saatus teadmata; kutsub Serbia valitsust üles tegema aktiivselt koostööd, et edastada teavet kadunud isikute kohta; samuti kutsub üles Kosovo ametiasutusi edastama igasugust teavet 500 siiani kadunud oleva Kosovo serblase kohta;
25. kutsub Kosovo ametivõime üles austama Serbia kogukonna õigusi, soodustama Serbia pagulaste tagasipöördumist, täitma ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni nr 1244 ning võitlema senisest aktiivsemalt organiseeritud kuritegevuse ja narkokaubandusega;

Albaania

26. tunneb muret Albaania ebakindla poliitilise kliima pärast, kus võimul olev partei on sisepingete tõttu lõhenenud; avaldab kahetsust Albaania valitsuse tegevusvõimetuse üle; ootab kõikidelt poliitilistelt parteidelt konkreetseid abinõusid poliitilise kliima parandamiseks;
27. rõhutab vajadust parandada Albaania haldusvõimet ja ametiasutuste omavoli vastast võitlust; soovib suurendada meetmeid, et luua vahendeid korruptsiooni, organiseeritud kuritegevuse, inim-, relva- ja uimastikaubandusega võitlemiseks; ning viia sisse uuendusi sõltumatu ja tõhusa õigussüsteemi saavutamiseks, eriti administratiivsektori toimiva jurisdiktsiooni arenguks;
28. tunnistas, et arvestades Albaania tähtsusega organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses, omab ta võtmerolli piirkonna olukorra stabiliseerimisel;
29. on teadlik, et majandussektori arendamisel seisab palju tööd veel ees (nt elab veerand elanikkonnast allpool vaesuspiiri) ning, et tuleb võidelda korruptsiooniga ja suurendada läbipaistvust; juhib tähelepanu raskele olukorrale haridussektoris, pidades silmas

eelkõige kogu riigi lastele võrdsete haridusvõimaluste tagamise hädavajalikkust;

30. kutsub Albaania valitsust ja ametivõime üles austama kreeklaste etnilise vähemuse õigusi ja rõhutab, et edusammud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu läbirääkimistel ning Albaania perspektiivid Euroopas on vähemuste ja inimõiguste austamise küsimusega tihedalt seotud;

Endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik

31. on arvamusel, et endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi täielik osalemine Euroopa integratsiooniprotsessis on kasulik mitte ainult riigile enesele, vaid kogu piirkonnale;
32. tervitab valitsuse jõupingutusi 2001. aastal Ohridis allkirjastatud raamkokkuleppes ettenähtud detsentraliseerimisreformide elluviimisel; tervitab 2004. a novembris toimunud rahvahääletuse tulemusi, mis näitasid toetust riigi Euroopa kursile ja loob tingimused edasisteks uuendusteks; osutab sellele, et endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi detsentraliseerimispingutusi peaksid piisavalt toetama ELi toetusprogrammid, mis peaksid olema rohkem "hajutatud", et sisse tuua riiklike ja kohalike asutuste asjatundlikkus;
33. on arvamusel, et territoriaaljaotuse võimalikkust käsitleva rahvahääletuse läbikukkumine sillutab teed kahe peamise etnilise rühma vaheliseks lepitamiseks kooskõlas Ohridi lepinguga, kujundades endist Jugoslaavia Makedoonia Vabariiki rahuliku kooseksisteerimise näiteks, mis annab panuse kogu piirkonna stabiliseerimisele;
34. palub Euroopa Komisjonil kanda riikide institutsioonid nüüd otse ELi abi finantsjuhtimissüsteemi, mis on ette nähtud CARDS-programmis;

Horvaatia

35. tervitab 18. juuni 2004. aasta otsust¹ anda Horvaatiale kandidaatriigi staatus;
36. ootab liitumisläbirääkimiste peatset alustamist Horvaatiaga, mis põhinevad oma edusammude põhimõttel;
37. kutsub Horvaatia valitsust üles tugevdama dialoogi kõikide naaberriikidega ja tegema tihedamat koostööd EJRKga;
38. kutsub Horvaatiat üles lahendama veel lahtisi piiritülüküsimusi dialoogis Sloveeniaga, et vältida ühepoolseid meetmeid, mille eesmärk on kahjustada Sloveenia-Horvaatia piiri kindlaksmääramist ja mõjutada piiri eristamist ilma nõusolekuta, ning rakendada kokkulepet endise Jugoslaaviaga (praegu Serbia ja Montenegro) Prelavka poolsaare osas ja Kotori lahte (Boka Kotorska) viiva häirimatu laevatranspordi osas ning andma oma parim põgenike naasmise julgustamisel ja hõlbustamisel;
39. võtab teadmiseks Horvaatia peaministri Sanaderi 2004. aasta novembrikuise visiidi

¹ vt nõukogu 17/18 juuni 2004. a lõppjärelused (10679/2/04 REV 2).

Belgradi - esimene selline ametlik visiit pärast endise Jugoslaavia kokkuvarisemist; võtab teadmiseks tõsiasja, et peaminister Sanader ja Serbia ja Montenegro president Marovic kirjutasi alla rahvusvahemusi ning tehnika- ja teadusalast koostööd käsitlevatele kokkulepetele ja et nad olid samal arvamusel, et nii Horvaatia kui Serbia ja Montenegro tulevikku peab kuuluma Euroopa Liidu liikmesus;

40. kutsub ametiasutusi üles võtma olulisi meetmeid, et hõlbustada põgenike naasmist ning tagada õiglased ja tõhusad siseriiklikud sõjaaja kohtuprotsessid;

Üldised märkused

41. nõuab, et rahvusvaheline sekkumine piirkonnas oleks paremini koordineeritud; märgib, et olukorras, kus piirkonnas on esindatud mitmed olulised jõud, on vajalik nendevaheline pädevuste määramine/jaotamine; pöörab erilist tähelepanu vajadusele jaotada selgelt Euroopa Ülesehitusameti ja piirkonnas olevate Euroopa Komisjoni "hajutatud" delegatsioonide vastutused/pädevused;
42. nõuab, et ELi lähiaastate strateegia Balkani piirkonnas määratletakse selgemini ning arvestades eriti läbirääkimiste alustamist Horvaatiaga, nõuab, et EL pööraks erilist tähelepanu sõnumile, mille ta edastab teistele Kagu-Euroopa riikidele;
43. rõhutab, et stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsess Lääne-Balkani piirkonnas on oluline raamistik riikide liikumisel ELi suunas;
44. rõhutab, et stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi ning stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu tähtsust tuleks tõsta ning, et EL peaks esitama selge samm-sammult süveneva integratsiooni ajakava;
45. pidades silmas vajadust hõlmata kogu ühiskonda, eriti arvamuskujundajaid, piirkonna edasiliikumisel ELi suunas, kutsub nõukogu ja Euroopa Komisjoni üles võtma kiireloomulisi meetmeid piirikontrollialase koostöö tugevdamiseks piirkonna laiemal justits- ja siseküsimuste strateegia osana, mis peaks hõlmama komisjoni uurimust piirkonna riikide viisanõuete järkjärgulise kergendamise mõjude kohta, ja mille tulemused esitatakse 2005. aasta lõpus; uurimuses tuleks pöörata erilist tähelepanu sellele, kuidas hõlbustada õpilaste, valitsusväliste organisatsioonide ja poliitiliste institutsioonide esindajate liikumist;
46. rõhutab, et piirkonna riigid saavad palju ära teha, et aidata iseendil teha edasisi edusamme teel ELi integratsiooni poole, vastates järgmistele tingimustele:
- koostöö EJRKga;
 - tõhusa poliitika elluviimine põgenike ja ümberasustatud isikute naasmise heaks;
 - inimõiguste ning vähemuste õiguste austamine;
 - aktiivsete korrupsiooni, organiseeritud kuritegevuse, inim-, relva- ja narkokaubanduse vastaste poliitikate elluviimine;
47. ELi poliitika üks põhieesmärke peaks olema ELi abi rakendamist ja haldamist käsitlevate vastutuste süstemaatiline ja järkjärguline ülekandmine, kohalike ja siseriiklike ametiasutuste rolli suurendamine ning pidevalt kodanikuühiskonna ja demokraatlike jõudude kaasahaaramise suurendamine, kui kõnealustel riikidel on

võimalik seda teha;

48. kutsub kõiki piirkonna riike üles tegema koostööd piirkondliku infrastruktuuri koordineerimise valdkonnas, sest selle sektori areng on ülioluline piirkonna majanduslikuks integratsiooniks;
49. avaldab kahetsust, et põgenike ja riigi sees ümberasustatud inimeste tagasipöördumine ei ole veel lõppenud;
50. on jätkuvalt tõsiselt mures noorte väljarände ja ajude äravoolu pärast piirkonnas ning vaesuse ja töötuse omavahel mitte seoses olevate tasemete pärast;
51. märgib, et Balkani piirkonnas olevad miiniväljad takistavad endiselt oluliselt Kagu-Euroopa piirkondade arengut ja integratsiooni ning, et vaatamata viimastel aastatel tehtud tõhusale tööle, tuleb ELi miinivastast tegevust piirkonnas jätkata, et täita Ottawa konventsiooni eesmärk, mis näeb ette miinivabade piirkondade väljakuulutamise hiljemalt 2010. aastaks;
52. on arvamusel, et tõelise kodanikuühiskonna areng ja toetus on asendamatu tegur, mis on seotud demokraatlike institutsioonide tugevdamisega ja poolte täielikuks lepitamiseks tee sillutamiseга;
53. nõuab tungivalt, et Euroopa Komisjon tuleks välja konkreetse projektiga, mis käsitleb naaberpiirkondade vahelise hõlbustatud liikumisvabadusega alade loomist ning mis seetõttu tõhustaks piiriülese ja piirkondliku koostöö arengut;
54. nõuab tungivalt, et komisjon edendaks ja toetaks mestimisprogrammide loomist munitsipaaltasandil ning toetaks kõiki meetmeid, mis hõlbustavad võrgustiku loomist erinevate tegutsejate vahel ELis ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprogrammi riikides;
55. nõuab kõikide oluliste poliitiliste jõudude kaasamist ulatuslikesse kõnelustesse Kosovo staatuse üle ning loodab nendelt aruteludelt konstruktiivseid tulemusi;
56. nõuab tungivalt, et Lääne-Balkani riigid võtaksid vastu ELi relvaekspordi toimimisjuhendi ja rakendaksid seda;
57. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, Euroopa Komisjonile, liikmesriikide ja kandidaatriikide valitsustele ja parlamentidele, kõikidele selle piirkonna valitsustele ja parlamentidele, stabiilsuspakti ELi koordinaatorile, ELi eriesindajatele piirkonnas, ÜRO eriesindajale Kosovos (UNMIK), OSCEle ja Euroopa Nõukogule.